

**ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ
МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ**

*ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ ЩОРІЧНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
КРИВОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ*

24 лютого 2026 рік

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет мистецтв
Художньо-графічне відділення
Кафедра образотворчого мистецтва

**ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ
МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ**

Збірка матеріалів щорічної науково-практичної конференції

**ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ
МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: збірка
матеріалів щорічної науково-практичної конференції від 24 лютого 2026 р.
Кривий Ріг, 2026. 140 с.**

Збірка підготовлено на основі доповідей учасників щорічної науково-практичної конференції що проходила 24 лютого 2026 р., на базі факультету мистецтв, художньо-графічного відділення кафедри образотворчого мистецтва Криворізького державного педагогічного університету. Збірка вміщує матеріали з історії, теорії та методики образотворчого мистецтва в контексті загальної теми

За ухвалою науково-методичної ради кафедри образотворчого мистецтва від 26 лютого 2026 р., протокол №7

Редакційна колегія:

Руслан ПИЛЬНИК, завідувач кафедри образотворчого мистецтва, кандидат педагогічних наук, доцент, голова редакційної комісії

Ірина УДРІС, кандидат мистецтвознавства, професорка кафедри образотворчого мистецтва

Упорядник збірки:

Ірина КРАСЮК, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого мистецтва

Євгенія ФУРМАН

КОНТЕКСТУАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ОБРАЗУ: ВІД ЕСТЕТИКИ ДО
АНТРОПОЛОГІЇ 109

Олександр ФУРМАН

НАЦІОНАЛЬНА САМОБУТНІСТЬ МИСТЕЦТВА В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ 112

Світлана ШЕДІНА

ТВОРЧИЙ ПРОЦЕС У ДИЗАЙНІ ЯК СИНТЕЗ ТЕОРІЇ ТА ПЕДАГОГІЧНО-
ОРГАНІЗОВАНОЇ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ..... 115

Андрій ШКОЛЯР

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ-
ДИЗАЙНЕРІВ ЧЕРЕЗ РОБОТУ З ПРИРОДНИМ КАМЕНЕМ У
ПРОЄКТУВАННІ ІНТЕР'ЄРІВ 120

Тетяна ШТАЙНЕР

НАВЧАЛЬНИЙ ДИЗАЙН-ПРОЄКТ ЯК ПРОСТІР МІЖКУЛЬТУРНОГО
ДІАЛОГУ ТА ТВОРЧОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ..... 124

Людмила ЩЕРБАКОВА

СУЧАСНІ ХУДОЖНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО
ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНЬОГО ХУДОЖНИКА-ПЕДАГОГА В КОНТЕКСТІ
МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ..... 128

Відомості про авторів та учасників щорічної науково-практичної конференції
..... 133

мистецтва на світовій арені. Саме баланс між відкритістю та збереженням культурної унікальності є запорукою сталого розвитку мистецтва в сучасному світі. Збереження самотності потребує усвідомленої позиції, як з боку держави, так і з боку митців і суспільства. Лише поєднання відкритості до світу з глибоким розумінням власних традицій дозволить зберегти культурну унікальність у глобалізованому світі.

Література

1. Антонович Д. Українське мистецтво. Київ: Либідь, 1993.
2. Історія українського мистецтва: у 5 т. Київ: НАН України, 2006–2011.
3. Культурологія: теорія та історія культури / за ред. І. Дзюби. Київ: Либідь, 2002.
4. Малевич К. Світ як безпредметність. Київ: Родовід, 2015.

Світлана Шедіна,

викладач-стажист кафедри професійної освіти та дизайну художньо-графічного факультету Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

ТВОРЧИЙ ПРОЦЕС У ДИЗАЙНІ ЯК СИНТЕЗ ТЕОРІЇ ТА ПЕДАГОГІЧНО-ОРГАНІЗОВАНОЇ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Анотація. У статті здійснено теоретичне осмислення творчого процесу в дизайні як інтегративного педагогічного явища, що формується внаслідок цілеспрямованого поєднання теоретичних знань, проєктної діяльності та сучасних педагогічних методик. Розкрито особливості дизайн-освіти в контексті компетентнісної моделі професійної підготовки фахівців. Обґрунтовано авторське бачення творчого процесу як педагогічно організованого та структурованого механізму, у межах якого теорія виконує методологічну функцію, а проєктна діяльність – інтегративну та практико-орієнтовану. Проаналізовано роль проєктно-орієнтованого навчання, кейс-методу, проблемного навчання, рефлексивних практик і міждисциплінарних

проектів у формуванні художньо-проектної компетентності майбутніх дизайнерів. Доведено, що синтез теорії, проектної діяльності та педагогічних методик сприяє розвитку творчого мислення, професійної самостійності та здатності до міжкультурної візуальної комунікації.

Ключові слова: творчий процес, дизайн-освіта, проектна діяльність, педагогічні методики, художньо-проектна компетентність, міжкультурна комунікація.

Актуальність. Сучасний розвиток дизайну характеризується ускладненням професійних завдань і зростанням вимог до якості підготовки фахівців. Дизайн-освіта дедалі більше орієнтується на формування не лише технічних умінь, а й здатності до концептуального мислення, аналітичного осмислення та усвідомленого творчого проектування [3]. У цьому контексті особливого значення набуває осмислення творчого процесу як педагогічної категорії, що має власну логіку, структуру та дидактичні умови реалізації.

В умовах глобалізації дизайн і образотворче мистецтво виконують функцію міжкультурної комунікації, забезпечуючи візуальний діалог між різними культурними традиціями. Підготовка майбутніх дизайнерів передбачає формування здатності працювати з культурними кодами, образами та символами, інтегруючи їх у сучасний візуальний простір. Це зумовлює необхідність такого освітнього підходу, який поєднує теоретичну підготовку з практичною творчою діяльністю та сприяє розвитку професійної рефлексії.

Наукова новизна статті полягає в обґрунтуванні творчого процесу в дизайні як педагогічно організованої моделі, що передбачає цілісний синтез теоретичної підготовки, проектної діяльності та конкретних педагогічних методик. На відміну від підходів, у яких творчість розглядається переважно як індивідуально-інтуїтивний акт або як результат професійної практики, у статті акцентовано увагу на дидактичній керованості творчого процесу та його поетапній реалізації в освітньому середовищі дизайн-курсу.

Постановка проблеми. У практиці підготовки дизайнерів нерідко спостерігається роз'єднаність між теоретичними дисциплінами, практичними

завданнями та методами навчання. Це зумовлює фрагментарне формування професійних умінь і ускладнює розвиток цілісного творчого мислення студентів [4]. Виникає потреба у визначенні таких дидактичних стратегій, які забезпечують інтеграцію теоретичних знань і практичної діяльності та сприяють цілісному розгортанню творчого процесу в дизайні.

Мета статті. Теоретично обґрунтувати творчий процес у дизайні як результат синтезу теорії, проєктної діяльності та педагогічних методик у контексті підготовки майбутніх дизайнерів до міжкультурної візуальної комунікації.

Основной матеріал. Творчий процес у дизайні ґрунтується на системі теоретичних знань, що забезпечують розуміння закономірностей формоутворення, композиції, стилістики та візуальної мови. Теорія в дизайн-освіті виконує не лише інформаційну, а й методологічну функцію, створюючи основу для усвідомленого аналізу, інтерпретації та аргументації творчих рішень [3, 5]. Саме теоретична підготовка дозволяє майбутньому дизайнеру виходити за межі інтуїтивних дій і формувати професійно вмотивовану проєктну позицію.

Проєктна діяльність є провідною формою організації навчання дизайнерів, оскільки саме в ній відбувається інтеграція теоретичних положень і практичних умінь. Проєктно-орієнтоване навчання дозволяє студентам проходити всі етапи творчого процесу - від аналізу проблеми та формування концепції до візуалізації й презентації результату [1, 4]. Така форма роботи сприяє розвитку відповідальності за прийняті рішення та формуванню професійної самостійності.

У дидактичному вимірі творчий процес у дизайні може бути представлений як послідовність взаємопов'язаних етапів, що забезпечують логічний перехід від теоретичного осмислення до практичної реалізації проєкту [7].

Дослідницький етап спрямований на аналітичне осмислення проєктного завдання та передбачає вивчення функціональних, естетичних і

соціокультурних характеристик об'єкта, аналіз аналогів, візуальних джерел і теоретичних матеріалів. Він формує підґрунтя для обґрунтованих проєктних рішень і запобігає формальному використанню художніх засобів.

Концептуальний етап пов'язаний з узагальненням результатів дослідження та формуванням авторської ідеї проєкту. На цьому етапі визначаються образно-смілова структура, композиційні принципи та візуальна мова майбутнього виробу або системи. Концептуальний етап забезпечує цілісність творчого задуму та виступає сполучною ланкою між аналітичним осмисленням і практичною реалізацією.

Практичний етап охоплює безпосередню реалізацію сформованої концепції у матеріальній або візуалізованій формі. Він включає процеси проєктування, експериментування з формою, матеріалом і технікою, підготовку кінцевого результату та його презентацію. Важливою складовою цього етапу є рефлексивний аналіз, що дозволяє оцінити відповідність отриманого результату початковій концепції та поставленим завданням.

У контексті дизайн-освіти взаємодія теорії та практики може бути представлена як циклічний процес, у якому теоретичні положення не передують практиці лінійно, а постійно коригуються в ході проєктної діяльності [4, 6]. Теоретичні знання виступають інструментом аналізу та обґрунтування творчих рішень, тоді як практична реалізація проєкту дозволяє перевірити їхню доцільність і адаптувати до конкретних умов завдання. Така модель забезпечує не механічне застосування теорії, а її осмислене використання в творчому процесі.

У межах дизайн-освіти ефективно застосовуються такі педагогічні методики, як проєктно-орієнтоване навчання, кейс-метод, проблемне навчання, рефлексивні практики та міждисциплінарні проєкти [2, 6]. Проєктно-орієнтоване навчання забезпечує формування цілісного бачення дизайнерського завдання та орієнтує студентів на самостійне прийняття рішень. Кейс-метод сприяє аналізу типових професійних ситуацій, проблемне навчання активізує творче мислення через постановку відкритих проєктних завдань, а

рефлексивні практики формують здатність до усвідомлення власних творчих стратегій. Міждисциплінарні проекти розширюють професійний світогляд і сприяють розвитку навичок міжкультурної взаємодії.

Важливим результатом зазначених процесів є формування художньо-проектної компетентності, що охоплює систему професійних знань, умінь і ціннісних орієнтацій, а також здатність до творчої діяльності в різних соціокультурних контекстах [3, 5]. У процесі проектною роботи студенти засвоюють принципи інтерпретації культурних образів і символів, що сприяє розвитку міжкультурної візуальної комунікації.

Висновки. Синтез теорії, проектною діяльності та педагогічних методик забезпечує цілісність творчого процесу в дизайні та сприяє формуванню художньо-проектної компетентності майбутніх фахівців. Запропоноване авторське бачення дозволяє розглядати творчий процес не лише як прояв індивідуальною креативності, а як педагогічно керований механізм професійного становлення дизайнера.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з емпіричною перевіркою ефективності запропонованою моделі в освітніх програмах дизайну, її апробацією в міждисциплінарних курсах, а також із дослідженням ролі творчого процесу у формуванні міжкультурної компетентності дизайнерів у глобалізованому візуальному просторі.

Література:

1. Аніщенко В. М., Артюшина М. В., Герлянд Т. М., Кулалаєва Н. В., Романова Г. М., Шимановський М. М. Теорія і практика проектного навчання у професійно-технічних навчальних закладах: монографія / та ін.; за заг. ред. Н. В. Кулалаєвої. Житомир: «Полісся», 2019. 208 с. DOI: <https://doi.org/10.32835/978-966-655-908-4/2019>
2. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищою школи: Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. Київ: Центр навчальною літератури, 2006. 384 с. URL: <https://surl.li/qxtjch>
3. Дизайн-освіта і візуальні комунікації в сучасній Україні: аналітика, методологія, освітні кейси : колект. монографія / Наталя Удріс-Бородавко, Тетяна Божко, Андрій Будник,

Оксана Чуєва ; за ред. Н. Удріс-Бородавко. Київ : Вольф, 2025. 286 с. URL: <https://publish.knukim.edu.ua/catalog/book/954>

4. Лісогор А. В., Штайнер Т. В., Силенко Ю. Застосування комплексного дизайн-проектування в освітньому процесі професійної підготовки фахівців у сфері дизайну. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2025. Вип. 86. Т. 2. С. 102-107. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/86-2-16>

5. Шпетний О. Методи формування художньо-проектної компетентності майбутніх дизайнерів у процесі фахової підготовки. *Актуальні проблеми філософії та педагогіки*. 2024. Вип. 77. Т. 3. С. 303-308. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/77-3-41>

6. Штайнер Т., Лісогор А., Силенко Ю. Професійно-практична підготовка дизайнерів: формування креативного мислення та візуальної грамотності засобами мультимедійних технологій. *Молодь і ринок*. 2025. №1 (233). С.163-167. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.322714>

7. Штайнер Т. В., Страутман Л. Л., Шедіна С. В., Лісовська О. М., Підлубна І. Л. Інтеграція виробничої практики у проектно-інноваційну підготовку фахівців у сфері дизайну. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2026. №26. С. 1-22. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18451856>

*Андрій Школяр,
старший викладач кафедри
декоративно-прикладного мистецтва та дизайну
Криворізького державного педагогічного університету,
м. Кривий Ріг, Україна*

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ-ДИЗАЙНЕРІВ ЧЕРЕЗ РОБОТУ З ПРИРОДНИМ КАМЕНЕМ У ПРОЄКТУВАННІ ІНТЕР'ЄРІВ

Анотація. У статті розглянуто роль природного каменю як інструменту формування професійних компетентностей майбутніх дизайнерів інтер'єру. Обґрунтовано доцільність інтеграції матеріалознавства, практикоорієнтованого навчання та реальних технологічних процесів у дизайн-освіту. Показано, що робота з природним каменем сприяє розвитку системного, технічного та